

Finansdepartementets promemoria ”Sekretess för uppgifter som gäller Skatteverkets dataanalyser och urval i folkbokföringsverksamheten.

Fi2022/02587

Tidningsutgivarna, TU, (”TU Medier i Sverige” på remisslistan) har getts tillfälle att yttra sig över rubricerad promemoria och får anföra följande.

I promemorian föreslås att det ska införas en ny paragraf (17 kap. 1 a §) i offentlighets- och sekretesslagen, OSL (2009:400).

Den nya sekretessbestämmelsen ska gälla för ”uppgift om metoder, modeller och riskfaktorer som hänför sig till dataanalyser och urval i syfte att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga uppgifter i folkbokföringsdatabasen, om det kan antas att det allmännas syfte med verksamheten motverkas om uppgiften röjs”.

Motivet för den föreslagna bestämmelsen är en oro för att om sådana uppgifter blir offentliga så kan de komma att utnyttjas av enskilda för att möjliggöra felaktiga registreringar i folkbokföringsdatabasen eller för att undgå kontroller.

Enkelt uttryckt handlar alltså förslaget om att förebygga fusk och TU kan naturligtvis ställa sig bakom den ambitionen.

TU finner likafullt den föreslagna bestämmelsen problematisk.

Till att börja med noterar TU att promemorian helt saknar överväganden om att det också kan finnas ett behov av insyn i den aktuella verksamheten hos Skatteverket.

Möjligen skulle detta kunna sägas komma till uttryck genom att bestämmelsen utformats med ett rakt skaderekvisit, d v s med en presumtion för offentlighet. Att döma av övervägandena i promemoriertexten (s 9) synes dock tanken snarare vara att ett sekretessbehov alltid ska antas gälla: ”*Det bedöms finnas grund för att sekretessbelägga de uppgifter om metoder, modeller och riskfaktorer som Skatteverket tar fram i sitt arbete med dataanalyser och urval, eftersom dessa är en förutsättning för myndighetens kontrollarbete i folkbokföringsverksamheten.*” (vår kurs.)

Som vidare redogörs för i promemorian (s 6) så gäller enligt 2 kap. 2 § första stycket tryckfrihetsförordningen (TF) att rätten att ta del av allmänna handlingar endast får begränsas med hänsyn till vissa intressen, bland annat myndigheters verksamhet för inspektion, kontroll eller annan tillsyn och intresset av att förebygga eller beivra brott.

TU kan dela bedömningen att den föreslagna bestämmelsen ryms inom dessa områden.

Av 2 kap. 2 § andra stycket TF framgår dock även att begränsningar av handlingsoffentligheten ska ”anges noga” i en bestämmelse i en särskild lag, d v s i OSL.

Enligt TUs mening är den föreslagna bestämmelsen här alltför oprecis i fråga om dess räckvidd, då det inte framgår vilka slags uppgifter det kan handla om.

Tvärtom framhålls (s 8) att *”Det är svårt att närmare förutse vilka slags metoder, modeller eller riskfaktorer som myndighetens bearbetning och analys av urval kan resultera i”* samt (s 10) att *”Exakt vilka metoder, modeller och riskfaktorer som kan komma att sekretessbeläggas med stöd av den föreslagna bestämmelsen blir upp till tillämpande myndighet att bedöma.”*

TU ifrågasätter därför om den föreslagna bestämmelsen ryms inom begränsningsramen i 2 kap. 2 § andra stycket TF. Sammantaget kan TU därför inte tillstyrka förslaget.

Stockholm 2022-10-21

Johan Taubert
VD

Per Hultengård
Jurist